

Dictamen de la Comissió Cívica de Patrimoni del Baix Llobregat, sobre el projecte d'ampliació de la zona industrial "Les Ginesteres" –Ginesteres II– al terme municipal de Collbató, en una zona adjacent al Parc Natural de la Muntanya de Montserrat.

Motivacions del dictamen

1. Amb data de 20 de setembre de 2007 l'Associació Cultural del Montserrat demana a la Comissió Cívica del Patrimoni del Baix Llobregat un estudi del projecte d'ampliació de la zona industrial "Les Ginesteres" amb l'objectiu d'arribar a una valoració objectiva de les conseqüències d'implantar un polígon industrial en una zona adjacent al Parc Natural de la Muntanya de Montserrat.
2. Les primeres indagacions fetes per la Comissió Cívica del Patrimoni posen de manifest:
 - a. que efectivament l'Ajuntament de Collbató va aprovar inicialment el 3 de maig de 2007 el projecte d'ampliació del polígon industrial de les Ginesteres (Ginesteres II) i, conseqüentment, ha promogut una modificació puntual del Pla General d'Ordenació Urbanística per tal de fer possible la requalificació de sol agrícola a industrial.
 - b. que existeix la possibilitat que aquest projecte d'ampliació impliqui danys al patrimoni natural i paisatgístic de la zona, especialment al patrimoni hídic.

Per tot això, la Comissió Cívica del Patrimoni del Baix Llobregat, en la seva sessió del dia 17 d'octubre de 2007, va decidir sotmetre a consideració aquest tema i elaborar el present dictamen per a la seva aprovació en ulteriors plenaris.

Constatacions i consideracions

1. L'àrea d'ampliació del polígon industrial de les Ginesteres (Ginesteres II) es troba en una zona de transició entre les serres de Montserrat i la Depressió del Penedès i limita al nord amb l'autovia A2, a l'est amb el Coll del Bruc i al sud amb la riera de Can Dalmases. La zona oest toca amb el polígon industrial ja existent de Ginesteres.
2. L'àrea d'ampliació o Ginesteres II abasta una superfície de 211.191 m² en una zona qualificada com a no urbanitzable segons el Pla General d'Ordenació Urbana.
3. Per tant, per a la implantació del polígon, l'administració local ha hagut de sol·licitar una modificació puntual del PGOU que alguns han qualificat de substancial segons es desprèn del Pla d'Acció Ambiental que va assumir per unanimitat el ple de l'Ajuntament en la sessió del 21 de novembre de 2003 amb motiu de la "Declaració ambiental de Collbató" i que establia que una possible ampliació industrial s'emmarcava dins d'un procés de revisió del PGOU i no una modificació puntual (Acció 2.3.1 del PAA).
4. L'ajuntament de Collbató, com a administració que sol·licita la requalificació dels terrenys, no ha proposat cap compensació per recuperar aquesta pèrdua de superfície agrícola no urbanitzable dins del municipi.
5. L'àrea d'ampliació del polígon industrial de les Ginesteres s'implanta en una zona:
 - a. adjacent a l'espai protegit del Parc Natural de la Muntanya de Montserrat i a la zona anomenada "Entorn de protecció del Parc Natural de Montserrat", amb pèrdua d'extensió dels corredors biològics que permeten la lliure circulació de la fauna pròpia

d'aquest espai, no subjecte lògicament als límits fixats per l'espècie humana.

- b. adjacent a una zona (Montserrat – Roques Blanques – Llobregat) declarada ZEPA (Zona d'especial protecció de les aus) i LIC (Lloc d'Importància Comunitària) aprovat per Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya (GOV/112/2006 de 5 de setembre) i inclòs a la Xarxa Natura 2000 amb el codi ES5110012 per donar resposta a les directives europees.
 - c. juxtaposada a un projecte anterior, de l'any 2005, assentit i conveniat entre els alcaldes del Bruc, Collbató, Esparreguera i Olesa de Montserrat i la Diputació de Barcelona per crear en aquesta zona el Parc Rural del Montserrat, que posteriorment (2006) va comptar amb el suport del Departament de Ramaderia, Pesca i Agricultura de la Generalitat de Catalunya i que, a priori, sembla tenir, uns resultats socioeconòmics igualment rendibles i un impacte ambiental positiu.
 - d. situada sobre la cubeta d'Abrera, una massa d'aigua subterrània de 22km² i paral·lela a la llera del Llobregat que abasta parcialment els municipis de Collbató, Martorell, Esparreguera, Olesa de Montserrat, Castellbisbal, Sant Esteve Sesrovires i Abrera. Aquest aqüífer, seguint la Directiva Marc de l'Aigua (DMA) queda protegit pel decret 328/88 de l'11 d'octubre
6. Dels punts a-c del paràgraf anterior se'n desprèn que per la seva ubicació, el polígon de Ginesteres II se situa fora de qualsevol zona protegida o tipificada per la Unió Europea com a zona singular d'especial rellevància d'acord amb allò que estableixen les directives comunitàries 79/409/CEE i 92/43/CEE.
7. Respecte del punt d del paràgraf 5 val a dir que l'Agència Catalana de l'Aigua i la Generalitat de Catalunya reconeixen en el document anomenat *Masses d'aigües subterrànies de Catalunya*, que la Cubeta d'Abrera, (referenciada amb el número 37 en el document anomenat *Estudi per a l'aplicació de la directiva marc de l'aigua en l'àmbit de la*

planificació, fet per la Generalitat de Catalunya) suporta una pressió per l'activitat industrial (abocaments, lixiviats, fugues, sols contaminants...), que representa en el seu conjunt una pressió qualificada com a alta per a la massa d'aigua.

8. A més, la Comissió Cívica del Patrimoni ha pogut consultar el document *Proposta de Memòria Ambiental. Modificació del PGOU per a l'ampliació de la zona industrial Les Ginesteres –Ginesteres II- a Collbató*, que ens ha permès conèixer el llistat d'empreses que tindrien autoritzada la seva activitat a l'esmentat polígon. De l'estudi d'aquest document se'n desprenen les següents conclusions:
 - a. Moltes activitats estan especificades de forma genèrica, motiu pel qual desconeixem les seves perillositats potencials en quant a residus, emissions, etc o, en tot cas, només es coneixerien un cop instal·lades i en funcionament (Dipòsit de mercaderies).
 - b. Al llistat es troben activitats susceptibles de contaminació química (Aplicació de capes de protecció de metall fos, amb una capacitat de tractament d'acer brut o d'un altre metall base), activitats contaminants (Fabricació de maquinària i/o productes metàl·lics diversos), activitats de gran consum d'aigua i que generen aigües residuals de difícil tractament (tèxtil: rentatge, blanqueig, tint de fibres).
 - c. Es troben igualment activitats de difícil encaix en algunes normatives vigents (com els escorxadors, que estan centralitzats per comarques)
 - d. Activitats que plantegen un alt risc d'incendi en una zona adjacent a espais forestals protegits (tractament de fusta)
9. Cal considerar que els contaminants atmosfèrics ultrapassen habitualment els límits fixats per les zones protegides i els que determinen les zones singulars d'especial rellevància (ZEPA i LIC). El

mateix podem dir en relació al risc d'incendi que plantegen algunes de les activitats.

10. Igualment, alguns contaminants químics poden assolir la massa d'aigua de la Cubeta d'Abrera, amb el conseqüent risc per la de la Cubeta de Sant Andreu i Pallejà i les aigües subterrànies del Delta del Llobregat, ja que es tracta d'aigües geològicament interconnectades.

Conclusions

1. La Comissió Cívica del Patrimoni del Baix Llobregat és conscient que l'actual sistema de finançament dels ajuntaments aboca als ens locals a promoure la creació dins del municipi d'infraestructures i equipaments capaços d'aportar recursos a les arques municipals, generalment amb l'únic objectiu de fer possibles les polítiques públiques.
2. Tot i tractar-se d'una opció dret a llei i no afectar de forma directa cap de les zones protegides ni tipificades, el polígon industrial Ginesteres II comporta un impacte que pot tenir conseqüències mediambientals importants i afegides a les ja existents.
3. Per la proximitat de la zona afectada a l'àrea protegida del Parc Natural de Montserrat, la requalificació que es proposa representaria una pèrdua de qualitat ambiental a l'entorn d'un patrimoni natural de primer ordre que cal preservar i, a ser possible, ampliar amb nous elements i figures protegides.
4. El creixement de la zona industrial que preveu el projecte produiria un fort impacte urbanístic en el municipi, a l'extrem que podria canviar el seu model actual, que és fonamentalment de tipus agrícola, residencial i turístic per el d'un municipi de perfil industrial.
5. Algunes de les activitats industrials admeses poden considerar-se com a contaminants i/o perilloses, amb el risc que puguin afectar aqüífers de primera importància com el de la Cubeta d'Abrera, la Cubeta de Sant Andreu/Pallejà i els del Delta del Llobregat.

6. Amb l'objectiu d'establir una visió de conjunt i degut a l'extensió de l'àrea d'actuació i les característiques de l'entorn, la Comissió Cívica del Patrimoni recomana que la tramitació la requalificació es faci com a revisió del Pla General i no com a modificació puntual.
7. Una visió més global de l'actuació que es proposa ens conduiria a explorar advertiments, normatives i alternatives presents en diversos documents com el Pla d'Acció Ambiental de Collbató aprovat el 2003, el Pla Especial de Protecció de la Muntanya de Montserrat aprovat el 1988, el Parc Rural del Montserrat iniciat el 2004 així com la Zona d'Especial Protecció d'Aus (ZEPA) i Lloc d'Importància Comunitària (LIC) "Montserrat-Roques Blanques-riu Llobregat" (aprovat per Acord de Govern GOV/112/2006 de 5 de setembre i inclòs dintre de la Xarxa Natura 2000).
8. Seria convenient, doncs, estudiar altres fórmules per a afavorir el desenvolupament econòmic i social de Collbató, més fonamentades en valors de sostenibilitat ambiental i econòmica per als quals Collbató té una especial predisposició i tradició històrica, per estar situat en un entorn natural singular, específic i emblemàtic de Catalunya..
9. Des d'aquest punt de vista fora bo que l'ajuntament examini a fons les possibilitats que ofereix un instrument com és el Parc Rural del Montserrat, que indaga en les grans possibilitats econòmiques dels valors presents a la zona. En aquest sentit, la sol·licitud que l'11 de març de 2005 van fer els alcaldes del Bruc, Collbató, Esparreguera i Olesa de Montserrat ja contenia els principals trets d'una política de desenvolupament econòmic basada en els esmentats valors, i que, pel seu interès, es transcriu a continuació:
 - Recuperació de terrenys agrícoles.
 - Consolidació i augment de la població agrària.
 - Productes de qualitat / agricultura ecològica.
 - Rec de suport al cultiu de secà.
 - Venda de productes sota la marca "Montserrat".

- Custòdia del territori i banc de terres.
- Prevenició d'incendis.
- Catalogació i restauració de camins rurals.
- Gestió forestal.
- Millora i recuperació de l'espai fluvial.
- Difusió del patrimoni natural i cultural.

10. La Comissió Cívica del Patrimoni vol remarcar igualment la necessitat d'abordar, en relació al patrimoni natural, les següents actuacions:

- a. Catalogació, restauració i manteniment de la flora i la fauna autòctones.
- b. Catalogació, restauració i manteniment de les fonts i deus d'aigua existents.
- c. Establiment previ davant qualsevol actuació futura, d'un estudi de períodes de retorn d'avingudes, en torrents i rieres existents, actualitzant-los amb nous coeficients d'escorrentiu, que tinguin en compte la superfície impermeabilitzada actual del territori afectat en futurs projectes.

11. Davant la possible devaluació d'un patrimoni natural actualment consolidat, aquesta Comissió Cívica expressa el seu desig de que el projecte d'ampliació de la zona industrial "Les Ginesteres" tingui en compte les variables aportades en aquest dictamen i que les administracions actuïn en conseqüència per tal d'evitar els danys previsibles.

Aquest dictamen de la Comissió Cívica del Patrimoni del Baix Llobregat ha estat aprovat en la seva sessió del dia 12 de juny de 2008 per consens dels següents membres:

- **Agnès Dal Maschio, presidenta**
- **Frederic Prieto, vocal membre de la Permanent**
- **Mònica Borrell, vocal**

- **Jordi Codina, vocal**
- **Miquel Domènech, vocal**
- **Sívia Gili, vocal**
- **Pere Izquierdo, vocal**
- **Roger Lloret, vocal**
- **Alfred Mauri, vocal**
- **Josep Padró, vocal**
- **Montserrat Pagès, vocal**
- **Josep M. Raventós, vocal**
- **Miquel Roa, vocal**
- **Miquel Vives, vocal**
-

i amb l'abstenció de

- **Gemma Estrada, vicepresidenta**

Sant Feliu de Llobregat

12 de juny de 2008